

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคมือ เท้า และปาก ของผู้ดูแลเด็ก
อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 43 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก

1.2 ข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการป้องกันโรคของผู้ดูแลเด็ก

ส่วนที่ 3 ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการ ป้องกันโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็กแยกรายด้าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	11.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	23	53.5
อนุปริญญา	8	18.6
ปริญญาตรี	7	16.3
รวม	43	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	9	20.9
คู่	33	76.7
หย่าร้าง	1	2.4
รวม	43	100.0
อาชีพก่อนทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็ก		
รับจ้าง	26	60.4
เกษตรกรกรรม	3	7.0
งานบ้าน	6	14.0
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4	9.3
อื่นๆ	4	9.3
รวม	43	100.0
รายได้ต่อเดือน(บาท)		
ต่ำกว่า 5,000	19	44.2
5,000 – 7,500	23	53.5
7,501 ขึ้นไป	1	2.3
รวม	43	100.0
รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย=5,438.37 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=1,175.50 บาท		
รายได้ต่ำสุด=3,000 บาท รายได้สูงสุด=8,000 บาท		
ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน		
ไม่พอใช้	32	74.4
พอใช้	11	25.6
รวม	43	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ(ปี)		
ต่ำกว่า 20	2	4.7
20 – 30	13	30.2
31 – 40	13	30.2
41 – 50	13	30.2
51 – 60	2	4.7
รวม	43	100.0
อายุเฉลี่ย=35.72 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=9.02 ปี อายุต่ำสุด=18 ปี อายุสูงสุด=53 ปี		
ระยะเวลาการทำงานที่ เป็นผู้ดูแลเด็ก(ปี)		
ต่ำกว่า 5	13	30.2
5 – 10	19	44.2
11 – 15	6	14.0
16 – 20	1	2.3
21 ขึ้นไป	4	9.3
รวม	43	100.0
ระยะเวลาทำงานเฉลี่ย= 8.79 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.86 ปี		
ระยะเวลาทำงานต่ำสุด = 2 เดือน ระยะเวลาทำงานสูงสุด = 28 ปี		

จากตาราง 1 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษา ผู้ดูแลเด็กจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.5, 18.6 และ 18.3 ตามลำดับ สถานภาพสมรส ผู้ดูแลเด็กมีสถานภาพคู่ มากที่สุด รองลงมา คือ มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 76.7 และ 20.9 ตามลำดับ

อาชีพก่อนทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็ก ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมา คือ งานบ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.4 และ 14.0 ตามลำดับ รายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 5,438.37 บาท รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท รายได้สูงสุด 8,000 บาท ระดับรายได้ที่พบมากที่สุด คือ 5,000 – 7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.2 ความเพียงพอของรายได้ต่อเดือน ไม่พอใช้ ร้อยละ 74.4 พอใช้ ร้อยละ 25.6

อายุเฉลี่ยของผู้ดูแลเด็ก เท่ากับ 35.72 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี อายุสูงสุด 53 ปี กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ 20 – 30 ปี, 31 – 40 ปี และ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.2 เท่ากัน รองลงมา คือ ต่ำกว่า 20 ปี และ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.7 เท่ากัน

ระยะเวลาการทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็กเฉลี่ยเท่ากับ 8.5 ปี ระยะเวลาการทำงานต่ำสุด 2 เดือน ระยะเวลาทำงานสูงสุด 28 ปี ระยะเวลาทำงานที่พบมากที่สุด คือ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.9

ตาราง 2 ข้อมูลการอบรมฟื้นฟูความรู้และการศึกษาดูงานของผู้ดูแลเด็ก

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การอบรมฟื้นฟูความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ก่อนทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเด็ก		
เคย	15	34.9
ไม่เคย	28	65.1
รวม	43	100.0
การอบรมฟื้นฟูความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ขณะได้ทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก		
เคย	34	79.1
ไม่เคย	9	20.9
รวม	43	100.0
การอบรมฟื้นฟูความรู้เรื่องโรคติดต่อในเด็กขณะได้ทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก		
เคย	37	86.0
ไม่เคย	6	14.0
รวม	43	100.0
การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ		
เคย	33	76.7
ไม่เคย	10	23.3
รวม	43	100.0

จากตาราง 2 ผู้ดูแลเด็กเคยอบรมฟื้นฟูความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ก่อนทำงาน คิดเป็นร้อยละ 34.9 ขณะทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 79.1 ส่วนการอบรมฟื้นฟูความรู้เรื่องโรคติดต่อในเด็ก ผู้ดูแลเด็กเคยอบรม ร้อยละ 86.0 รองลงมา คือ ไม่เคยอบรม ร้อยละ 14.0 การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ เคย ร้อยละ 76.7 ไม่เคยร้อยละ 23.3

ตาราง 3 ข้อมูลแหล่งข่าวสารความรู้เกี่ยวกับโรคมือเท้าและปาก ที่ผู้ดูแลเด็กได้รับ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับโรคมือเท้าและปาก ที่ได้รับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	37	86.0
หนังสือพิมพ์ วารสาร	11	25.6
โทรทัศน์	22	51.2
แพทย์ พยาบาล	10	23.3
วิทยุ	12	27.9
องค์กรส่วนท้องถิ่น	7	16.3
เพื่อนบ้าน	8	18.6
เอกสารแผ่นพับ	14	32.6
อื่นๆ	43	100.0

จากตาราง 3 แหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับโรคมือเท้าและปาก ได้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.0 รองลงมา คือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 51.2 เอกสารแผ่นพับ คิดเป็นร้อยละ 32.6 น้อยที่สุด คือ องค์กรส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 16.3

1.2 ข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 4 ข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
องค์การบริหารส่วนตำบล	19	79.2
เทศบาลตำบล	2	8.3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	2	8.3
เอกชน	1	4.2
รวม	24	100.0
การผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน้อย		
ผ่านระดับพื้นฐาน	7	29.1
ผ่านระดับดี	10	41.7
ผ่านระดับดีมาก	4	16.7
ไม่ผ่าน	3	12.5
รวม	24	100.0
การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหน่วยงานอื่น		
เคย	26	60.5
ไม่เคย	17	39.5
รวม	43	100.0
หน่วยงานที่ทำการติดตามนิเทศงานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรอบปีที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่	29	67.4
องค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	16	37.2
พัฒนาชุมชน	3	7.0
อื่นๆ	1	2.3

จากตาราง 4 หน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ สังกัดเทศบาลตำบล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเอกชน คิดเป็นร้อยละ 8.3, 8.3 และ 4.2 ตามลำดับ

การผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน้อยกว่าผ่านระดับดี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา คือ ผ่านระดับพื้นฐาน,ผ่านระดับดีมาก และไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 29.1,16.7 และ 12.5 ตามลำดับ

การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เคย ร้อยละ 60.5 หน่วยงานที่ทำกรติดตามนิเทศงานการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมา คือ องค์กรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 37.2

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการป้องกันโรคของผู้ดูแลเด็ก

ตาราง 5 ระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก

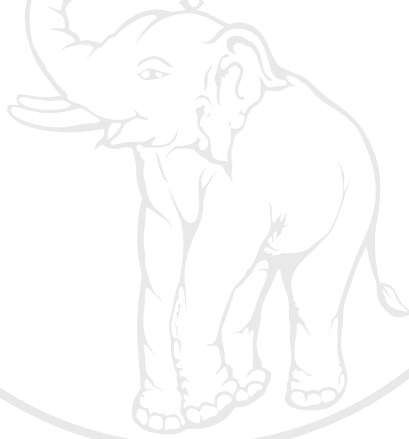
ระดับพฤติกรรม	ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน(คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$ (ระดับ)
การป้องกันโรค				
ด้านอนามัยส่วนบุคคล				17.86 (ดี)
ระดับดี	17.85 – 21.00	28	65.1	
ระดับปานกลาง	13.45 – 17.84	8	18.6	
ระดับต่ำ	0 – 13.44	7	16.3	
ด้านการดูแลเด็ก				45.60 (ดี)
ระดับดี	43.35 – 51.00	37	86.0	
ระดับปานกลาง	32.65 – 43.34	4	9.3	
ระดับต่ำ	0 – 32.64	2	4.7	
ด้านการทำความสะอาดทั่วไป				38.60 (ดี)
ระดับดี	38.25 – 45.00	25	58.1	
ระดับปานกลาง	28.81 – 38.24	13	30.3	
ระดับต่ำ	0 – 28.80	5	11.6	
โดยรวม				100.74 (ดี)
ระดับดี	99.45 – 117.00	28	65.1	
ระดับปานกลาง	74.89 – 99.44	12	27.9	
ระดับต่ำ	0 – 74.88	3	7.0	

จากตาราง 5 ระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.86 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 65.1 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 18.6 และระดับต่ำ ร้อยละ 16.3

ระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.60 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 86.0 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 4.7

ระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการทำความสะอาดทั่วไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.60 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.1 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 30.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 11.6

ระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100.74 อยู่ในระดับดี ร้อยละ 65.1 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 27.9 และระดับต่ำ ร้อยละ 7.0

CHIANG MAI UNIVERSITY 1964

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตาราง 6 พฤติกรรมการป้องกันโรคด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็กจำแนกรายข้อ

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติน้อยมาก	ไม่เคยปฏิบัติ		
1. การปฏิบัติด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก					2.57 (0.51)	ดี
1.1 ท่านล้างมือด้วยสบู่ก่อนเตรียมอาหารให้เด็กที่ท่านดูแล	29 (67.5)	12 (27.9)	1 (2.3)	1 (2.3)	2.60 (0.65)	ดี
1.2 ท่านล้างมือด้วยสบู่ก่อนปรุงอาหารให้เด็กที่ท่านดูแล	25 (58.1)	10 (23.3)	5 (11.6)	3 (7.0)	2.32 (0.94)	ปานกลาง
1.3 ท่านล้างมือด้วยสบู่ก่อนป้อนอาหารให้เด็กที่ท่านดูแล	31 (72.1)	9 (20.9)	2 (4.7)	1 (2.3)	2.62 (0.69)	ดี
1.4 ท่านตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ	35 (81.4)	7 (16.3)	1 (2.3)	0 (0.0)	2.79 (0.46)	ดี
1.5 ท่านล้างมือด้วยสบู่หลังการจับถ่ายอุจจาระทุกครั้ง	37 (86.0)	3 (7.0)	2 (4.7)	1 (2.3)	2.76 (0.64)	ดี
1.6 ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารทุกครั้ง	19 (44.2)	22 (51.1)	0 (0.0)	2 (4.7)	2.34 (0.71)	ปานกลาง
1.7 ท่านตรวจสอบสภาพประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	15 (34.9)	20 (46.5)	4 (9.3)	4 (9.3)	2.06 (0.91)	ปานกลาง

จากตาราง 6 พฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเท่ากับ 2.57 พบว่าการปฏิบัติเรื่องการล้างมือก่อนปรุงอาหาร การใช้ช้อนกลาง และการตรวจสอบสภาพประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง โดยพฤติกรรมที่ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ ล้างมือด้วยสบู่หลังการจับถ่ายอุจจาระทุกครั้ง ร้อยละ 86.0 ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ ร้อยละ 81.4 ล้างมือด้วยสบู่ก่อนป้อนอาหารให้เด็กที่ท่านดูแล ร้อยละ 72.1 และล้างมือด้วยสบู่ก่อนเตรียมอาหารให้เด็กที่ท่านดูแล ร้อยละ 67.5 ทั้งยังพบว่าผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้มีการล้างมือด้วยสบู่ก่อนเตรียมอาหารให้เด็กทุกครั้ง ร้อยละ 32.5 ไม่ได้มีการล้างมือด้วยสบู่ก่อนปรุงอาหารให้เด็กทุกครั้ง ร้อยละ 41.9 ไม่ได้ล้างมือด้วยสบู่ก่อนป้อนอาหารให้เด็กทุกครั้ง ร้อยละ 27.9 และไม่ได้ล้างมือด้วยสบู่หลังการจับถ่ายอุจจาระทุกครั้ง ร้อยละ 14.0

ตาราง 7 พฤติกรรมการป้องกันโรคด้านการปฏิบัติในการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็กจำแนกรายข้อ

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย มาก	ไม่เคย ปฏิบัติ		
2. การปฏิบัติด้านการดูแลเด็ก					2.75 (0.49)	ดี
2.1 ท่านต้มน้ำสำหรับชงนมเด็กให้เดือด ทุกครั้ง	36 (83.7)	4 (9.3)	0 (0.0)	3 (7.0)	2.69 (0.80)	ดี
2.2 ท่านทำความสะอาดภาชนะใส่น้ำดื่ม ด้วยน้ำสะอาดทุกครั้ง	41 (95.3)	0 (0.0)	2 (4.7)	0 (0.0)	2.90 (0.42)	ดี
2.3 ท่านทำความสะอาดภาชนะใส่น้ำดื่ม ด้วยน้ำยาล้างภาชนะทุกครั้ง	37 (86.0)	6 (14.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.86 (0.35)	ดี
2.4 ท่านดูแลให้เด็กล้างมือก่อน รับประทานอาหาร	38 (88.4)	3 (7.0)	2 (4.6)	0 (0.0)	2.83 (0.48)	ดี
2.5 ท่านดูแลความสะอาดเล็บมือเล็บเท้า ของเด็กอยู่เสมอ	35 (81.4)	8 (18.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.81 (0.39)	ดี
2.6 ท่านแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก โดย การใส่ป้ายชื่ออย่างชัดเจน	38 (88.4)	1 (2.3)	4 (9.3)	0 (0.0)	2.79 (0.59)	ดี
2.7 ท่านแยกแก้วน้ำส่วนตัวของเด็ก โดย การใส่ป้ายชื่อหรือสัญลักษณ์อย่าง ชัดเจน	37 (86.0)	5 (11.6)	1 (2.4)	0 (0.0)	2.83 (0.43)	ดี
2.8 ท่านดูแลให้เด็กแต่ละคนใช้แก้วน้ำ ส่วนตัวทุกครั้ง และป้องกันไม่ให้ เด็กทุกคนใช้แก้วน้ำร่วมกัน	31 (72.1)	9 (20.9)	3 (7.0)	0 (0.0)	2.65 (0.61)	ดี
2.9 ท่านดูแลเด็กไม่ให้บ้วนน้ำลายใส่แก้ว คนอื่น	36 (83.7)	7 (16.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.83 (0.37)	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ เป็นบางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย มาก	ไม่เคย ปฏิบัติ		
2.10 ท่านทำความสะอาดแก้วน้ำส่วนตัว ของเด็กด้วยน้ำสะอาดหลังการใช้ ทุกครั้ง	34 (79.0)	7 (16.3)	2 (4.7)	0 (0.0)	2.74 (0.53)	ดี
2.11 ท่านทำความสะอาดแก้วน้ำส่วนตัว ของเด็กด้วยน้ำยาทำความสะอาด หลังการใช้ทุกครั้ง	27 (62.8)	16 (37.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.62 (0.48)	ดี
2.12 หลังจากการใช้กระดาษชำระเช็ด ปากหรือเช็ดน้ำมูกของเด็กในแต่ละ ครั้ง ท่านจะทิ้งลงถังขยะทุกครั้ง	38 (88.4)	3 (7.0)	2 (4.7)	0 (0.0)	2.83 (0.48)	ดี
2.13 ท่านใช้ผ้าขนหนูผืนเดียวในการ เช็ดหน้า เช็ดปาก หรือเช็ดน้ำมูกของ เด็กในศูนย์ทุกครั้ง*	2 (4.7)	3 (7.0)	11 (25.6)	27 (62.7)	2.46 (0.82)	ปาน กลาง
2.14 ท่านใช้นิ้วในการกดที่ตุคนมขณะที่ เขย่าขวดในการชงนม*	7 (16.3)	18 (41.9)	5 (11.6)	13 (30.2)	1.55 (1.09)	ต่ำ
2.15 เมื่อพบเด็กป่วย ท่านรีบแยกเด็กป่วย ออกจากเด็กคนอื่นๆ ทันทีทุกครั้ง	27 (62.8)	14 (32.6)	2 (4.6)	0 (0.0)	2.58 (0.58)	ดี
2.16 เมื่อพบเด็กป่วย ท่านรีบแจ้ง ผู้ปกครองให้ทราบและรับกลับบ้าน ทันทีทุกครั้ง	30 (69.8)	11 (25.6)	2 (4.6)	0 (0.0)	2.65 (0.57)	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย มาก	ไม่เคย ปฏิบัติ		
2.17 ท่านดูแลไม่ให้เด็กอมของเล่นต่อ จากเด็กคนอื่น	39 (90.7)	4 (9.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.90 (0.29)	ดี

จากตาราง 7 พฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็ก อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเท่ากับ 2.75 พบว่าการปฏิบัติในเรื่อง การใช้ผ้าขนหนูผืนเดียวในการเช็ดหน้า เช็ดปาก เช็ดน้ำมูกเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง และการใช้นิ้วในการกอดที่อุคนมขณะที่เขย่าขวดชงนม อยู่ในระดับต่ำ โดยพฤติกรรมที่ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ ทำความสะอาดภาชนะใส่น้ำดื่มด้วยน้ำสะอาดทุกครั้ง ร้อยละ 95.3 ดูแลไม่ให้เด็กอมของเล่นต่อจากเด็กคนอื่น ร้อยละ 90.7 ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ดูแลเด็กไม่ได้ต้มน้ำสำหรับชงนมเด็กให้เดือดทุกครั้ง ร้อยละ 16.3 ไม่ได้ดูแลให้เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง ร้อยละ 11.6 ใช้นิ้วในการกอดที่อุคนมขณะที่เขย่าขวด ร้อยละ 69.8

ตาราง 8 พฤติกรรมการป้องกันโรคด้านการปฏิบัติในการทำความสะอาดทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก
จำแนกรายข้อ

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย มาก	ไม่เคย ปฏิบัติ		
3. การปฏิบัติด้านการทำความสะอาด ทั่วไป					2.64 (0.55)	ดี
3.1 ท่านทำความสะอาดกระโถนสำหรับ เด็กเล็กด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หลังเด็ก ขับถ่ายเรียบร้อยแล้ว	29 (67.4)	6 (14.0)	8 (18.6)	0 (0.0)	2.30 (1.16)	ปาน กลาง
3.2 ท่านทำความสะอาดห้องน้ำและ สุขภัณฑ์ทุกเช้า-เย็นด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	33 (76.7)	5 (11.6)	2 (4.7)	3 (7.0)	2.58 (0.87)	ดี
3.3 ท่านล้างห้องน้ำและสุขภัณฑ์หลังเด็ก ขับถ่ายเรียบร้อยแล้วด้วยน้ำสะอาดทุกครั้ง	34 (79.0)	3 (7.0)	3 (7.0)	3 (7.0)	2.58 (0.90)	ดี
3.4 ก่อนและหลังการใช้ที่นอนของเด็ก ในแต่ละวัน จะมีการปิดฝารองที่ นอนทุกครั้ง	32 (74.4)	3 (7.0)	5 (11.6)	3 (7.0)	2.48 (0.96)	ปาน กลาง
3.5 ฝาปูที่นอนของเด็กมีการซักเป็น ประจำทุกสัปดาห์	37 (86.0)	2 (4.7)	4 (9.3)	0 (0.0)	2.76 (0.61)	ดี
3.6 มีการนำที่นอนของเด็กออกผึ่งแดด เป็นประจำทุกสัปดาห์	28 (65.1)	12 (27.9)	2 (4.7)	1 (2.3)	2.55 (0.70)	ดี
3.7 ของเล่นเด็กมีการล้างทำความสะอาด ทุกวัน	4 (9.3)	32 (74.4)	4 (9.3)	3 (7.0)	1.86 (0.67)	ต่ำ
3.8 บริเวณห้องนอนของเด็กมีการเช็ดถู ด้วยน้ำสะอาดทุกวัน	35 (81.4)	6 (14.0)	2 (4.6)	0 (0.0)	2.76 (0.52)	ดี
3.9 บริเวณห้องนอนของเด็กมีการเช็ดถู ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อทุกวัน	19 (44.2)	17 (39.5)	3 (7.0)	4 (9.3)	2.18 (0.93)	ปาน กลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม	ความถี่ในการปฏิบัติ				$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ปฏิบัติ เป็นประจำ	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย มาก	ไม่เคย ปฏิบัติ		
3.10 บริเวณห้องเรียนหรือห้องกิจกรรม ของเด็กมีการกวาดถูทุกวัน	40 (93.0)	1 (2.3)	2 (4.7)	0 (0.0)	2.88 (0.44)	ดี
3.11 บริเวณที่รับประทานอาหารเช้า มีการกวาดถูทุกวัน	36 (83.7)	4 (9.3)	0 (0.0)	3 (7.0)	2.69 (0.80)	ดี
3.12 โต๊ะและเก้าอี้ที่เด็กใช้รับประทาน อาหาร มีการเช็ดทุกครั้งหลังใช้	33 (76.7)	1 (2.3)	2 (4.7)	7 (16.3)	2.39 (1.15)	ปาน กลาง
3.13 มีการนำขยะไปทิ้งทุกวัน	35 (81.4)	5 (11.6)	1 (2.3)	2 (4.7)	2.69 (0.74)	ดี
3.14 เครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม ของเด็ก แต่ละคน มีการแยกโดยการเขียน ป้ายชื่อหรือทำสัญลักษณ์ไว้ชัดเจน	36 (83.7)	3 (7.0)	2 (4.7)	2 (4.7)	2.69 (0.77)	ดี
3.15 ของใช้ของเด็กที่ป่วย มีการทำความสะอาด สะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง	20 (46.5)	14 (32.6)	4 (9.3)	5 (11.6)	2.13 (1.01)	ปาน กลาง

จากตาราง 8 พฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านการทำความสะอาดทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเท่ากับ 2.64 พบว่าการปฏิบัติในเรื่องการล้างทำความสะอาดของเล่นเด็กทุกวัน อยู่ในระดับต่ำ โดยพฤติกรรมที่ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การกวาดบริเวณห้องเรียนหรือห้องกิจกรรมของเด็กทุกวัน ร้อยละ 93.0 การซักผ้าปูที่นอนของเด็กเป็นประจำทุกสัปดาห์ ร้อยละ 86.0 การแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม ของเด็กแต่ละคน โดยการเขียนป้ายชื่อหรือทำสัญลักษณ์ไว้ชัดเจน ร้อยละ 83.7 ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ดูแลเด็ก ไม่ได้ทำความสะอาดกระโถนสำหรับเด็กเล็กด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หลังเด็กขับถ่ายเรียบร้อยทุกครั้ง ร้อยละ 32.6 ไม่ได้ล้างห้องน้ำและสุขภัณฑ์ หลังเด็กขับถ่ายเรียบร้อยด้วยน้ำสะอาดทุกครั้ง ร้อยละ 21.0 ไม่ได้มีการนำผ้าปู

ที่นอนมาซักเป็นประจำทุกสัปดาห์ ร้อยละ 14.0 ไม่ได้มีการนำที่นอนของเด็กออกผึ่งแดดทุกสัปดาห์ ร้อยละ 34.9 ไม่ได้มีการล้างทำความสะอาดของเล่นเด็กทุกวัน ร้อยละ 90.7

ส่วนที่ 3 ระดับความรู้เรื่องโรคมือ เท้า และปากของผู้ดูแลเด็ก

ตาราง 9 ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก

ระดับความรู้	ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน(คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$ (ระดับ)
ระดับสูง	14.45 – 15.00	7	16.3	12.56
ระดับปานกลาง	10.67 – 14.44	30	69.8	(ปานกลาง)
ระดับต่ำ	0 – 10.66	6	13.9	
รวม		43	100.0	

จากตาราง 9 ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.56 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 69.8 รองลงมา คือ ระดับสูง ร้อยละ 16.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 13.9

ตาราง 10 ความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก จำแนกเป็นรายชื่อ

ความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวนคน (ร้อยละ)	จำนวนคน (ร้อยละ)
1. โรคมือเท้าและปากเกิดจากการติดเชื้อไวรัส	41 (95.3)	2 (4.7)
2. น้ำมูก น้ำลาย และอุจจาระของเด็ก เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค	38 (88.4)	5 (11.6)
3. การระบาดของโรคพบในช่วงฤดูร้อนต่อต้นฤดูฝน	36 (83.7)	7 (16.3)
4. โรคมือเท้าและปาก พบได้ในทุกวัยเท่าๆ กัน	39 (90.7)	4 (9.3)
5. อาการเบื่ออาหารและไม่ดูดนม เป็นอาการหนึ่งของโรค	42 (97.7)	1 (2.3)
6. อาการผื่นขึ้นบริเวณมือ เท้า และปาก เป็นอาการของโรค	43 (100.0)	0 (0.0)
7. หลังจากได้รับเชื้อแล้ว 3 - 5 วัน เด็กถึงจะเริ่มมีอาการของโรค	37 (86.0)	6 (14.0)
8. การหายใจเอาละอองฝอยจากการไอจาม ทำให้เกิดการติดต่อของโรค	40 (93.0)	3 (7.0)
9. โรคมือเท้าและปาก สามารถติดต่อได้โดยมีขุยเป็นพาหะนำโรค	42 (97.7)	1 (2.3)
10. โรคมือเท้าและปาก สามารถป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีนป้องกัน	36 (83.7)	7 (16.3)
11. การใช้แก้วน้ำร่วมกัน ทำให้เกิดการติดต่อของโรคมือเท้าและปาก ได้	43 (100.0)	0 (0.0)
12. การสัมผัสกับส้วมและอุจจาระของผู้ป่วย ทำให้เกิดการติดต่อของโรคมือเท้าและปาก ได้	43 (100.0)	0 (0.0)
13. การสัมผัสน้ำในตุ่มพองหรือแผลของผู้ป่วย ทำให้เกิดการติดต่อของโรค	40 (93.0)	3 (7.0)
14. น้ำดื่มบรรจุขวดที่มีคลอรีน สามารถใช้ขงนมให้เด็กได้	43 (100.0)	0 (0.0)
15. การล้างมือเป็นการป้องกันโรคที่ดีที่สุด	43 (100.0)	0 (0.0)

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก เป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ในเรื่องอาการ การติดต่อ และการป้องกันโรค ดี โดยตอบถูกทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ทั้งนี้ยังพบว่า มีความรู้ในเรื่อง ระยะฟักตัว แหล่งแพร่เชื้อ และฤดูกาลระบาดของโรค เพียงร้อยละ 86.0, 88.4 และ 83.7 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรค

ตาราง 11 ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกัน โรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก

ระดับการสนับสนุน	ระดับคะแนนเฉลี่ย	จำนวน(คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$
ด้านการการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่				19.42 (ปานกลาง)
ระดับสูง	27.01 – 36.00	5	11.6	
ระดับปานกลาง	11.83 – 27.00	33	76.8	
ระดับต่ำ	0 – 11.82	5	11.6	
ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น				21.21 (ปานกลาง)
ระดับสูง	30.10 – 44.00	8	18.6	
ระดับปานกลาง	12.32 – 30.09	29	67.4	
ระดับต่ำ	0 – 12.31	6	14.0	

จากตาราง 11 ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกัน โรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.42 โดยผู้ดูแลเด็กมีระดับการสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.8 รองลงมา คือ ระดับสูง และระดับต่ำ ร้อยละ 11.6 เท่ากัน

ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกัน โรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.21 โดยผู้ดูแลเด็กมี

ระดับการสนับสนุน อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.4 รองลงมา คือ ระดับสูง ร้อยละ 18.6 และระดับต่ำ ร้อยละ 14.0

ตาราง 12 ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู และพัฒนากร จำแนกรายข้อ

ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรม	ระดับการสนับสนุน					$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคยเลย		
1. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู และพัฒนากร						2.38 (1.07)	ปานกลาง
1.1 การให้คำแนะนำสนับสนุนการปฏิบัติงาน	6 (14.0)	11 (25.6)	17 (39.5)	8 (18.6)	1 (2.3)	2.30 (1.01)	ปานกลาง
1.2 การได้รับคำชมเชยเมื่อปฏิบัติหน้าที่ผู้ดูแลเด็กได้ดี	2 (4.7)	9 (20.9)	20 (46.5)	7 (16.3)	5 (11.6)	1.90 (1.01)	ปานกลาง
1.3 การรับฟังความคิดเห็นและเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	2 (4.7)	15 (34.8)	20 (46.5)	2 (4.7)	4 (9.3)	2.20 (0.96)	ปานกลาง
1.4 เจ้าหน้าที่แสดงตนเป็นกันเอง	8 (18.7)	17 (39.5)	17 (39.5)	1 (2.3)	0 (0.0)	2.74 (0.78)	มาก
1.5 เจ้าหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	6 (14.0)	17 (39.5)	12 (27.9)	4 (9.3)	4 (9.3)	2.39 (1.13)	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรม	ระดับการสนับสนุน					$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคยเลย		
1.6 เจ้าหน้าที่สนับสนุนให้ไปดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ	2 (4.7)	9 (20.9)	19 (44.2)	5 (11.6)	8 (18.6)	1.81 (1.11)	ปานกลาง
1.7 เจ้าหน้าที่คอยให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน	2 (4.7)	16 (37.2)	15 (34.9)	5 (11.6)	5 (11.6)	2.11 (1.07)	ปานกลาง
1.8 พัฒนาการสนับสนุนให้ไปเข้าร่วมประชุมกับกรรมการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก	2 (4.7)	10 (23.3)	17 (39.4)	10 (23.3)	4 (9.3)	1.90 (1.01)	ปานกลาง
1.9 เจ้าหน้าที่ของรัฐสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก	4 (9.3)	13 (30.2)	12 (27.9)	8 (18.6)	6 (14.0)	2.02 (1.20)	ปานกลาง

จากตาราง 12 ปัจจัยเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคมือเท้าและปาก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 พบว่าปัจจัยที่มีการสนับสนุนมากที่สุดคือ การแสดงตนเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 เมื่อแยกออกเป็นรายชื่อ พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนพฤติกรรม ได้แก่ การแสดงตนเป็นกันเองกับผู้ดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 18.7 การให้คำแนะนำสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 14.0 เท่ากันตามลำดับ ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้ดูแลเด็กไม่เคยได้รับคำชมเชยจากเจ้าหน้าที่เมื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ร้อยละ 11.6 และเจ้าหน้าที่ไม่เคยสนับสนุนให้ไปดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ ร้อยละ 18.6

ตาราง 13 ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น จำแนกรายข้อ

ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรม	ระดับการสนับสนุน					$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคยเลย		
2. การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรส่วนท้องถิ่น						2.03 (1.11)	ปานกลาง
2.1 เจ้าหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นมาเยี่ยมเยียนและแนะนำการปฏิบัติหน้าที่	2 (4.7)	11 (25.6)	16 (37.2)	9 (20.9)	5 (11.6)	1.90 (1.06)	ปานกลาง
2.2 ท่านได้รับเงินช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เด็กเล็กจากองค์กรส่วนท้องถิ่น	2 (4.7)	10 (23.3)	15 (34.9)	9 (20.9)	7 (16.2)	1.79 (1.12)	ปานกลาง
2.3 ผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของท่าน	2 (4.7)	9 (20.9)	17 (39.5)	10 (23.3)	5 (11.6)	1.83 (1.04)	ปานกลาง
2.4 ท่านได้รับการช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์เด็กเล็กจากองค์กรส่วนท้องถิ่น	4 (9.3)	12 (27.9)	12 (27.9)	9 (20.9)	6 (14.0)	1.97 (1.20)	ปานกลาง
2.5 เจ้าหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นคอยให้กำลังใจท่านในการปฏิบัติงาน	2 (4.7)	12 (27.9)	14 (32.5)	12 (27.9)	3 (7.0)	1.95 (1.02)	ปานกลาง
2.6 เจ้าหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน	7 (16.3)	8 (18.5)	15 (34.9)	7 (16.3)	6 (14.0)	2.06 (1.26)	ปานกลาง
2.7 องค์กรส่วนท้องถิ่นแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก	4 (9.3)	8 (18.6)	10 (23.3)	15 (34.8)	6 (14.0)	1.74 (1.19)	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรม	ระดับการสนับสนุน					$\bar{X}$ (S.D.)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย		
การได้รับการสนับสนุนจาก							
ผู้ปกครองเด็ก							
2.8 การให้ความร่วมมือในการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธีในศูนย์เด็กเล็ก	3 (7.0)	13 (30.2)	15 (34.8)	10 (23.3)	2 (4.7)	2.11 (1.00)	ปานกลาง
2.9 การชำระค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ	5 (11.6)	19 (44.2)	9 (20.9)	6 (14.0)	4 (9.3)	2.34 (1.15)	ปานกลาง
2.10 การมีส่วนร่วมในการคิดแก้ไขปัญหาของศูนย์เด็กเล็กร่วมกับองค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็ก	2 (4.7)	8 (18.6)	18 (41.8)	13 (30.2)	2 (4.7)	1.88 (0.93)	ปานกลาง
2.11 การเข้าร่วมประชุมกับองค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กในการปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1 (2.3)	6 (14.0)	17 (39.5)	12 (27.9)	7 (16.3)	1.58 (1.00)	ปานกลาง

จากตาราง 13 ปัจจัยเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 ปัจจัยที่มีการสนับสนุนผู้ดูแลเด็กมากที่สุด คือ การชำระค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 เมื่อแยกออกเป็นรายชื่อ พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนพฤติกรรม ได้แก่ การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ผู้ดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 16.3 การชำระค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 11.6 การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คิดเป็นร้อยละ 9.3 ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ดูแลเด็กไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือ ในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากองค์กรส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 16.3 และผู้ปกครองเด็กไม่เคยเข้าร่วมประชุมกับองค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กในการปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 16.3

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็กแยกรายด้าน

การหาความสัมพันธ์ดังกล่าวใช้สถิติเชิงวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นหลายตัว คือ ปัจจัยนำ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก การได้รับการอบรมความรู้ การศึกษาดูงาน การมีของใช้และอุปกรณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและองค์กรส่วนท้องถิ่น รายได้ต่อเดือน กับตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากด้านอนามัยส่วนบุคคล ด้านการดูแลเด็ก และด้านการทำความสะอาดทั่วไป การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนจะเริ่มโดยเลือกตัวพยากรณ์หรือตัวแปรที่ดีที่สุดเป็นตัวแรกและจะเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ ไป เรียกว่าวิธี Stepwise multiple regression analysis โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น และตัวแปรต้นแต่ละตัวจะต้องเป็นอิสระแก่กัน เพื่อจะนำเอาผลของความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงได้ดังนี้

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรค ด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก

ตัวแปรต้น	B	SEB	Beta	T	P-Value
ปัจจัยนำ					
อายุของผู้ดูแลเด็ก	.001	.088	.003	.013	.688
สถานภาพสมรสของผู้ดูแลเด็ก	-.107	.167	-.086	-.644	.526
ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก	.321	.613	.082	.524	.393
ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก	.327	.273	.174	1.199	.837
ปัจจัยเอื้อ					
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ก่อนเป็นผู้ดูแล	-.648	1.118	-.088	-.580	.566
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล	-.958	.367	.592	2.611	.016*
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องโรคติดต่อในเด็ก ขณะเป็นผู้ดูแล	8.251	2.856	.814	2.889	.239
ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก	-.022	.119	-.042	-.183	.856
การศึกษาดูงาน	1.763	1.401	.212	1.259	.844
การแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก	-.581	.384	-.225	-1.515	.143
การมีเครื่องมือในการทำความสะอาด	-1.316	.327	.693	-4.029	.001*
ครบถ้วน					
การมีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค	-5.76	.242	-.037	-.238	.814
ปัจจัยเสริม					
รายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลเด็ก	-3.57	.001	-.012	-.053	.958
การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่	.582	.238	.427	2.451	.022*
การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น	.544	.225	.471	2.425	.024*
		R ² = .834	Sig F = .000		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

- R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(Coefficient of determination)
 B = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย(Regression coefficient)
 SEB = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย(Standard error of regression coefficient)
 Beta = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน(Standard regression coefficient)

จากตาราง 14 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล และการมีเครื่องมือในการทำมาสะอาดครบถ้วน ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปรของพฤติกรรมด้านอนามัยส่วนบุคคล ได้ร้อยละ 83.4 โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ การมีเครื่องมือในการทำมาสะอาดครบถ้วน ($Beta = .693$) รองลงมา คือ การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล ($Beta = .592$) การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น ($Beta = .471$) และปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ($Beta = .427$) โดยปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพฤติกรรมกำบังโรค ด้านการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็ก

ตัวแปรต้น	B	SEB	Beta	T	P-Value
ปัจจัยนำ					
อายุของผู้ดูแลเด็ก	.068	.149	.116	.456	.651
สถานภาพสมรสของผู้ดูแลเด็ก	-2.757	1.948	-.278	-1.415	.167
ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก	.891	1.040	.153	.856	.399
ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก	.060	.462	.022	.130	.898
ปัจจัยเอื้อ					
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ ก่อนเป็นผู้ดูแล	2.847	1.896	.261	1.502	.144
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ ขณะเป็นผู้ดูแล	-2.318	5.206	-.181	-.445	.659
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องโรคติดต่อในเด็ก ขณะเป็นผู้ดูแล	3.064	4.844	.204	.632	.532
ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก	.092	.203	.120	.456	.652
การศึกษาดูงาน	.806	2.376	.065	.339	.737
การแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก	1.743	.333	.898	5.234	.000*
การมีเครื่องมือในการทำความสะอาด	.294	.284	.206	1.037	.311
ครบถ้วน					
การมีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค	-.198	.210	-.169	-.943	.356
ปัจจัยเสริม					
รายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลเด็ก	.000	.001	-.048	-.189	.852
การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่	-.146	.223	-.210	-.654	.518
การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น	.391	.186	.660	2.109	.043*
$R^2 = .779$		Sig F = .001			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

- R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(Coefficient of determination)
 B = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย(Regression coefficient)
 SEB = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย(Standard error of regression coefficient)
 Beta = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน(Standard regression coefficient)

จากตาราง 15 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็ก ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปรของพฤติกรรมด้านการดูแลเด็ก ได้ร้อยละ 77.9 โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ การแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก (Beta = .898) รองลงมาคือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น (Beta = .660) ซึ่งปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมด้านนี้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพฤติกรรมการป้องกันโรค ด้านการทำความสะอาดทั่วไป

ตัวแปรต้น	B	SEB	Beta	T	P-Value
ปัจจัยนำ					
อายุของผู้ดูแลเด็ก	.001	.158	.001	.007	.995
สถานภาพสมรสของผู้ดูแลเด็ก	-.343	2.065	-.026	-.166	.869
ระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก	.157	1.102	.020	.142	.888
ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก	-.104	.490	-.028	-.212	.833
ปัจจัยเอื้อ					
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ก่อนเป็นผู้ดูแล	2.971	2.009	.207	1.479	.150
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล	15.884	5.517	.946	2.879	.001*
การได้รับการอบรมความรู้เรื่องโรคติดต่อในเด็ก ขณะเป็นผู้ดูแล	8.702	5.133	.441	1.695	.100
ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ดูแลเด็ก	-.066	.215	-.065	-.306	.761
การศึกษาดูงาน	.674	2.518	.042	.268	.046*
การแยกของใช้ส่วนตัวของเด็ก	.624	.418	.230	1.492	.149
การมีเครื่องมือในการทำมาสะอาด	.975	.356	.490	2.738	.012*
ครบถ้วน					
การมีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค	.872	.264	.534	3.308	.003*
ปัจจัยเสริม					
รายได้ต่อเดือนของผู้ดูแลเด็ก	-.001	.001	-.158	-.774	.445
การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่	.356	.236	.391	1.508	.000*
การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น	.068	.197	.087	.346	.012*
$R^2 = .821$		$\text{Sig F} = .000$			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

- R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(Coefficient of determination)
 B = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย(Regression coefficient)
 SEB = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย(Standard error of regression coefficient)
 Beta = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน(Standard regression coefficient)

จากตาราง 16 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปาก ด้านการทำความสะอาดทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล การได้รับการศึกษาดูงาน การมีเครื่องมือในการทำความสะอาดครบถ้วน และการมีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่งสามารถรวมกันพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปรของพฤติกรรมด้านการทำความสะอาดทั่วไป ได้ร้อยละ 82.1 โดยปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ การได้รับการอบรมความรู้เรื่องศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ขณะเป็นผู้ดูแล (Beta = .946) รองลงมา คือ การมีผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค (Beta = .534) การมีเครื่องมือในการทำความสะอาดครบถ้วน (Beta = .490) การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ (Beta = .391) และการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็กและองค์กรส่วนท้องถิ่น (Beta = .087) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ การได้รับการศึกษาดูงาน (Beta = .042) ซึ่งทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมด้านนี้

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแล
เด็กกับพฤติกรรมการป้องกันโรค แยกรายด้าน

ระดับพฤติกรรม	ระดับความรู้			P-value
	จำนวน (ร้อยละ)			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ด้านอนามัยส่วนบุคคล				.144
ต่ำ	3 (50.0)	3 (10.0)	1 (14.3)	
ปานกลาง		6 (20.0)	2 (28.6)	
ดี	3 (50.0)	21 (70.0)	4 (57.1)	
ด้านการดูแลเด็ก				.172
ต่ำ	1 (16.7)		1 (14.3)	
ปานกลาง		4 (13.3)		
ดี	5 (83.3)	26 (86.7)	6 (85.7)	
ด้านการทำความสะอาดทั่วไป				.872
ต่ำ	1 (16.7)	3 (10.0)	1 (14.3)	
ปานกลาง	2 (33.3)	10 (33.3)	1 (14.3)	
ดี	3 (50.0)	17 (56.7)	5 (71.4)	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

จากตาราง 17 พบว่า ระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากของผู้ดูแลเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากทั้ง 3 ด้านของผู้ดูแลเด็ก โดยพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปากในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการป้องกันโรคในระดับดี ได้แก่ ด้านการดูแลเด็ก ร้อยละ 86.7 ด้านอนามัยส่วนบุคคล ร้อยละ 70.0 และด้านการทำความสะอาดทั่วไป ร้อยละ 56.7

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู่กับพฤติกรรม
การป้องกันโรค แยกรายด้าน

ระดับพฤติกรรม	มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู่				P-value
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ไม่ผ่าน	พื้นฐาน	ดี	ดีมาก	
ด้านอนามัยส่วนบุคคล					.001*
ต่ำ	3 (100.0)	1 (10.0)		3 (17.6)	
ปานกลาง		4 (40.0)	2 (15.4)	2 (11.8)	
ดี		5 (50.0)	11 (84.6)	12 (70.6)	
ด้านการดูแลเด็ก					.000*
ต่ำ	2 (66.7)				
ปานกลาง	1 (33.3)	2 (20.0)	1 (7.7)		
ดี		8 (80.0)	12 (92.3)	17(100.0)	
ด้านการทำความสะอาดทั่วไป					.308
ต่ำ		3 (30.0)		2 (11.8)	
ปานกลาง	2 (66.7)	2 (20.0)	4 (30.8)	5 (29.4)	
ดี	1 (33.3)	5 (50.0)	9 (69.2)	10 (58.8)	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

จากตาราง 18 พบว่า มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคมือเท้าและปากด้านอนามัยส่วนบุคคลและด้านการดูแลเด็กของผู้ดูแลเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P < 0.05) โดยพบว่า ผู้ดูแลเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนํายู่ระดับดีมากและดี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคแยกรายด้านในระดับดี ได้แก่ ด้านอนามัยส่วนบุคคล ร้อยละ 84.6 ด้านการดูแลเด็ก ร้อยละ 100 และด้านการทำความสะอาดทั่วไป ร้อยละ 69.2

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้และระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็กกับ
มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่

ระดับ	มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่				P-value
	จำนวน (ร้อยละ)				
	ไม่ผ่าน	พื้นฐาน	ดี	ดีมาก	
ระดับความรู้					.493
ต่ำ	1 (33.3)		1 (7.7)	4 (23.5)	
ปานกลาง	1 (33.3)	8 (80.0)	10 (76.9)	11 (64.7)	
สูง	1 (33.3)	2 (20.0)	2 (15.4)	2 (11.8)	
ระดับการศึกษา					.064
มัธยมศึกษาตอนต้น			3 (23.1)	2 (11.8)	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3 (100.0)	4 (40.0)	4 (30.8)	12 (70.6)	
อนุปริญญา		3 (30.0)	5 (38.4)		
ปริญญาตรี		3 (30.0)	1 (7.7)	3 (17.6)	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

จากตาราง 19 พบว่า ระดับความรู้เรื่องโรค และระดับการศึกษาของผู้ดูแลเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ โดยพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีระดับความรู้เรื่องโรคมือเท้าและปาก ในระดับปานกลางและอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ระดับดี ร้อยละ 76.9 และจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ระดับดีมาก ร้อยละ 70.6